

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :	Zodpovedný redaktor :	Redakcia a vydavateľstvo :
Na celý rok ... .. 4 koruny — hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Na pol roka ... .. 2 " — "	páp. komorník.	sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
Na štvrt' roka... .. 1 " — "	Majiteľ a vydavateľ :	ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
<i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	JÁN MOLNÁR.	Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Lukácsové bomby.

Pod týmito bombami netreba rozumieť také bomby, aké robia a potrebujú anarchisti a nihilisti, netreba sa teda ľakať. Lukácsové bomby vyzerajú ako dobre vyriastnutý zhníly zemiak. Neškodia nikomu a ubrýzgajú len toho, ktorý nimi hádže, Finančný minister Lukács minulý týždeň v jednej reči, ktorú v krajinskom sneme povedal ku svojej obrane, spomenul bomby, aké vraj ostaly v rúcaninách po vláde z koalície utvorenej. V týchto rúcaninách, povedal, kuť sa je nebezpečné, bo nalezaná tam jedna druhá bomba ľahko vypálí a viacerých pokaličíf môže.

Po koalícii neostaly žiadne rúcaniny a bomby, Lukács sa teda darmo vyhráľal. Bomby ktoré v krajinskom sneme spomínal, sú jeho vlastný fabrikát, ktorým najviacej pokaličíf seba, no a niekoľko vysokomyselných ľudí, ktorí mu pomáhali pri vzkriesení starého liberalizmu.

Na Lukácsové bomby ostatne v snemovom zasadnutí 10. februára náležite posvietil vyslanec kresťanskej judovej strany

Georg Szmrecsányi.

V reči jeho, ktorú len v krátkom úrivku uvádzame, spomenul tento neohrozený bojovník za práva ľudu, že nemal úmysel súčasť sa v debate o zákonnom návrhu spoločnej banky, prítomne ale že poukázal musí na to, ak veľmi nesrovnávajú sa výpovede Lukácsa s verejným osvedčením Justha, ktoré vydal o sebe minule v snemovom zasadnutí. Vidíme, že tu boj vede sa celkom nerovnou zbraňou. Upodozrievania a

obžaloby lietajú v povetrí o takých otázkach, ktorých čisté rozriešenie záujmom je celej krajiny. Čistého vína treba naliať do pohára: v pojednávaní medzi Lukácsom a Justhom, spravodlive treba rozhodnúť. Julius Justh v tejto otázke pokračoval s úplnou politickou statočnosťou. Výpovede financministra Lukácsa ale nijako nesrovnávajú sa s memorandumom, ktoré Julius Justh minule v krajinskom sneme prečítal. Z výpovedi financministra možno na to zatvárať, že sa on nestotožňoval s Justhovým memorandumom a že ho len doručil jeho veľičenstvu kráľovi. Ja ale viem o tom, že Lukács o tomto memurandume pojednával s Justhom a že jeho osnovu spoločne ustálili. Lukács priznáva sa sám, že pojednával s Kossuthovou a s ústavnou stranou a konečne s pomocou štvrtej strany politickej dostal sa do ministerského kresla. Finančníster ukázal tu príklad takého machiavellizmu, ktorý nemá rovného v dejinách politiky celého sveta. Po všetkom tomto ale opováži sa hovoriť o bombách ktoré by mohly vypálif! Odkedy je v obyčaji, že v parlamente Uhorska takéto všeobecné upodozrievania vysloviť smie minister? Veď keď upodozrievania jeho zakladajú sa na dokumentoch, nech s nimi vyrukuje. (Veľký hluk.)

Výkriky z ľavej: Kde sú tie bomby! Sem s nimi!

Karol Huszár: Zhltol ich!

Georg Szmrecsányi: Keby pán minister bol počiatočným mladým politikom náklonný by som bol uverif mu, že rozhorčenosť zachvátila ho, keď tie bomby spomínal, kto ale už vyše desať rokov sedí v ministerskom kresle, kto v živote

videl už tolké búrky (Smiech z lavej), kto už tak rozličné pomery prežil a pri tom vždy zadržal ľadovú chladnokrvnosť... (Z pravej zdlhavé éljen.)

Béla *Rakovszky*: Nech žije triedna lutria!

Georg *Szmrecsányi*: ...o tom neviem predpokladať, že by nie úmyselne uchvátiť sa dal ku takým výpoveďam. Nech ctený pán minister rozpomene sa na to, že keď ho tu v sneme interpelovali v záležitosti 500 millionovej požičky, a keď pri tom poukázané bolo na rozličné pobočné okolnosti, vtedy on pri hlučnom potlesku väčšiny, proti nemu namierené upodozrievanie odrazil s tým — uvádzam jeho vlastné slová — že veľký Galeotto nemá tu miesta. (Hlučné výkriky z pravej: Nemá!) Jestli ale jestvuje príčina k obžalobám, treba ich objaviť a odhaliť bez všetkých ohľadov, upodozrievaniam a bezzákladným obžalobám ale neslobodno tu poskytnúť miesta, bo — aby som zas jeho vlastné slová uviedol — je to burina, ktorú treba vykoreniť a pošliapať. (Hlučné schvalovanie z lavej a najkrajnej lavej.)

Ako ale ctený pán minister za dobre považoval kefnúť svojich predchodcov, povedal že tu ležia nebezpečné bomby, nuž nech teraz ukáže, čo sú to za bomby, bo ináč padne do tej istej chyby, čo u druhých vyhlasoval za chybu. (Tak je! z lavej strany!)

Ja som tej mienky, že tým len verejné krajinské záujmy mám na zreteli, keď s týmito vyžívam cteného pána ministra, aby na toto v každom páde odpovedal. (Hlučné schvalovanie z lavej.) Jedine on je k tomu povolaný, aby sa o tomto osvedčil. Druhý povolaný k tomu je pán vyslanec Justh, jehožto slovám možno úplne veriť a ktorý ešte i svedkov má k potvrdeniu toho čo povie. (Tak je! z lavej strany.)

Ja ale neidem sa už ďalej zaoberať s touto záležitosťou a reč moju končím s tým osvedčením, že zákonný návrh o spoločnej banke neprímami (Hlučné éljen a schvalovanie z lavej strany.)

Po tejto reči krajinský vyslanec Julius Justh znovu odhalil nemravné politické pokračovanie Lukácsa, ktorý ho zcela bládý počúval a trús sa na celom tele hlásil sa k odpovedi. Odpovedáto nielen slabo, lež pre Lukácsa ajo

zle vypadla. Ozvaly sa hlasy, aby sa vzdal ministerstva. On to síce neurobí, lež porážka Lukácsa, veľkou porážkou je pre celú liberálnu stranu darobnej práce. Lukácsové bomby na zadok vypálily.

Shromaždenia Jednoty katolíckeho ľudu.

V ďalšom organizovaní Katolíckej Ľudovej Jednoty pokračuje sa vzdor krutej zimy, aká minulé dni nastala po celej krajine. Toho dôkazom sú shromaždenia vydržiavané v nasledujúcich obciach:

Mošovce (Mosóc, turč. stol.) V utvorujúcom shromaždení 28. januára vydržiavanom rečnili: horlivý miestny farár Emil Klein a tajomník zo strediska Augustin Gramantik. Do utvorenej Jednoty vstúpilo 23 členov. Na shromaždení súčasťnil sa aj úradník pánstva Ferdinand Vojtek.

Sčiavnica (Selmebánya, hont. stol.) Miestna organizácia Jednoty, ktorá posiaľ má 400 členov, 20. januára v mestskej redute vydržiavala ľudnaté shromaždenie, ktoré pekno rečou zahájil farár Jozef Haverla. Tajomník zo strediska Augustin Gramantik za tým cez pol druhej hodiny držal prednášku o rozpoložení katolicizmu v Uhorsku a o úlohách Katolíckej Ľudovej Jednoty. Keď zapísani boli početní členovia, ktorí prihlásili sa ku Jednote, vydržiaval shromaždenie spolok kresťanských socialistov, ktorého členovia s veľkou radosťou očakávali Augustina Gramantika, odhodlaného to bojovníka pohybov kresťansko-sociálnych. V reči jeho, ktorú povedal v shromaždení kresťanských socialistov pri všestrannom súhlase zaoberal sa zvlášte s miestnymi neprajnými záležitosťami. Dá sa očakávať, že tu odteraz prestanú všetky neprijemné potrzky, aké povstaly boly z príležitostí volby farára a pri volbe ablegáta. V shromaždení boli prítomní i baňskí radcovia Nick, Láng, Pleuka, kapláni Greguss a Zachár a viacerí iní.

Szentgyörgy (Turč. stol.) Utvorujúce shromaždenie Jednoty vydržiavané 30. januára. Pre veľké záveje obyvateľstvo filiáliek nemohlo sa dostaviť ku shromaždeniu, za to ale z hlavnej bce zastúpených bolo všetkých 14 rodín a po

reči, ktorú povedal tajomník zo stredišťa Augustin Gramantik, všetci vstúpili do Jednoty. Za miestneho správcu vyvolený bol horlivý miestny farár Jozef Fukasz, ktorý aj s najväčšou ochotou slúbil, že Jednotu organizovať bude aj vo filiálkach. V shromaždení prítomný bol farár zo Slovenského Pravna Ludvik Riedl.

Valcsa (Turč. st.) V shromaždení vydržiavanom 31. januára Jednotu vysvetlovali horlivý miestny farár Karol Vojtassák, tajomník zo stredišťa Augustin Gramantik a svätajanský farár Jozef Fukasz. Práve ako začali zapisovať hlasiacich sa členov, povstal hluk, že v obci horí, z ktorej príčiny zapísali len 28 členov. V shromaždení prítomní boli dekanfarár Imrich Benisek a farári Román Silvester a Ludvik Kolbay.

Turč. Sv. Martin. Dňa 2. februára vydržiavané bolo tu shromaždenie, v ktorom Katolícku Jednotu vysvetlovali titulárny kanonik, miestny farár Emil Cserei a tajomník zo stredišťa Augustin Gramantik. Miestna organizácia utvorená bola so 67 členami.

Vrútky (Ruttka, turč. st.) V shromaždení 2. februára vydržiavanom vo väčšom počte súčasťnili sa veriaci z obce Szucsány s ich farárom Jánom Uhrinom a s organista-učiteľom Juliusom Uray. Bol tam ďalej s viacej veriacimi aj turánsky farár Ferdinand Lábay. V shromaždení rečnili dekan-farár Ján Komora a tajomník zo stredišťa Augustin Gramantik. Ku jednote prihlásilo sa zo Szucsány 16, z Vrútok 24 nových členov a s tým počet členov organizácie Jednoty vo Vrútkach zdvihol sa na 150.

Drietoma (Trenč. stol.) Dňa 5. februára vydržiavaná tu bola porada Katolíckej Ludovej Jednoty, z ktorej príležitosti držali prednášky bošacky kaplán Jozef Kianicska a tajomník zo stredišťa Augustin Gramantik. Počet členov z 20 poriastol na 70, ktorí za miestneho správcu vyvolili dekana-farára Rudolfa Oravszkyho a viacej vodcov skupenín na čele učiteľom Jozefom Bednárom.

Horná Súča (Felsőszucsá, trenč. st.) Utvorenúce shromaždenie vydržiavané 6. februára peknoú rečou zahájil horlivý farár Jozef Aleitner, po čom za všestrannej pozornosti vysvetloval Jednotu tajomník zo stredišťa Augustin Gramantik. Na shromaždení súčasťnili sa: dekan-farár obce Vágziklás, Ján Hevera, kaplán Ladí-

slav Chmielovszky, notár a predstaverstvo dediny. Ku Jednote prihlásilo sa viacej členov.

Nižná Súča (Alsószucsá, trenč. stol.) V shromaždení 6. februára vydržiavanom Katolícku Jednotu vysvetlovali horlivý miestny farár Ján Kluch a tajomník zo stredišťa Augustin Gramantik. Do utvorenej Jednoty vstúpilo 64 členov. Za miestneho správcu vyvolený bol kaplán Štefan Juracsek. Ku Jednote prihlásili sa poprední obyvatelia obce na čele s notárom a rychtárom.

Príčiny nášho smutného položenía.

Medzi tými mnohými príčinami, z ktorých povstaly terajšie neblahé pomery, na prvom mieste by sa mala vždy pomenovať naša lahostajnosť, naša nedbanlivosť. Našej biede z veľkej čiastky mnohokrát my sami sme na príčine. Nie že by sme sami niečo robili, nejaké kroky podujali za tú alebo inú našu vec, nie, nám dostačí, keď nám voľakto žiadanú vec slúbi, my sa už potom o ňu viac nestaráme, len ju od druhého čakáme. Toto smýšľanie natolko už opanovalo srdcia ľudské, že bohužiaľ na mnohých miestach ani si netrúfajú previesť, jestli im vykonanie toho buď štát, buď cirkev, buď niekto iný neprislúbi. Všetko len od druhého žiadať, od druhého očakávať, z našej stránky ale nič nerobiť, toto je presmutné ehovanie sa mnohých terajších kresťanov. Túto spomenutú pravdu môžem tak v malých ako vo veľkých vecách i s dôkazmi potvrdiť.

Povedzme, že v daktorej obci pre ľud veľmi potrebný je buď vzdelávajúci, buď potravný, gazdovský spolok alebo miestna organizácia Katolíckej Jednoty. Nekoľko oduševnených ľudí postaví sa na nohy, začne robiť, ustávať sa za dobrú vec. A ostatní riadne čo robia? Nuž, drahí bratia, to je už snáď najviac, čo od nich vystane, že sa tešia a tých statných bojovníkov uistujú, že sa tomu veľmi budú radovať, keď sa im podarí podotknutú vec uskutočniť.

Ba už aj to je mnoho, že sa tešia. Riadne keď ich človek osloví, aby vstúpili do práce za všeobecné dobro, to zvykli odpovedať: však neskoršie, veď uvidíme...

Viete drahí bratia, čo znamenajú takéto

reči? Zreteďne povedano znamená to: drubí ľudkovia len robte za mňa, drhnite, napínajte svoje sily, lebo ja o sám seba nič nedbám, mne sa pracovať nechce. Keď mi už prichystáte a nastolujete tie pečené holuby, nuž keď to už musí byť, vtedy aj ja sa dám do tej pečienky. Z vlastnej zkušnosti môžem povedať, že sa vec skutočne tak má, a o tomto podobne vyprávať vám budú všetci tí, ktorí za náš ľud pracujú. Väčšina nášho ľudu každú vec len vtedy podporuje, keď je už na kolko-tolko hotová. A to je veru ukrutná chyba, ba musím povedať veľký hriech mnohých našich bratov.

Prečo? Preto, bo akákoľvek záležitosť, ktorú chceme previesť, nikdy sa úplne nevyvine, jestli hneď zo začiatku nemôže rátať na všetky podmieuky svojho zrastu, svojho vyvinovania. Veď keď malý stromček hneď zprvotku nepolievame, dostatočne nebnójime, bárs on aj vyrastie, neskôr ale nikdy nevyvine sa úplne. Bude snáď donášať ovocie, ponevác ale je zakrpatený, neprinesie tolko osohu, jako by bol donášal vtedy, keby sme ho hneď zo začiatku ako sa patrí boli opatrovali. Tak sa má vec aj s našimi prácami. Za našu spoločnú záležitosť nezaujímame sa všetci hneď zo začiatku, lež čakáme, až kým celkom nezkrpatie. A škodu kto má z toho? My sami, drahí bratia.

Podobne sa vec má aj vo veľkých, povedzme v krajinských záležitosťach. I na tomto verejnom poli mnoho žiadame, mnoho očakávame, ku príkladu katolícku samosprávu (autonomiu), všeobecné volebné právo, reformu dane, nový priemyselný zákon, atď. My ale, musíme povedať, vždy len čakáme, kým náš nepriateľ čo môže všetko robí proti tým návrhom zákonov, ktoré sú ľudu prajné, my žiaľbohu vždy len čakáme, že ich vláda uskutoční. Čo z toho nasleduje? Len to, drahí bratia, že keď aj tie zákony voľakedy snáď vynesené budú, nikdy nebudú celkom také, jako sme si ich žiadali. A prečo?

Pre našu nedbanlivosť. Čo je teda potrebné? Potrebné je, aby každý kresťan vstúpil pod našu zástavu, potom sa mu otvorí oči, čo a jako má robiť.

Ján Bartos.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

Číslá, ktoré vyprávajú.

Napísal: Dr. Štefan Krajcsovic.

Neni vo zvyku počty potravných spolkoch uverejňovať v týchto novinách. Vzdor toho ja predsa uverejním prítomne obchodný výkaz príjmov a výdavkov potravného spolku trakovického. Že prečo toto robím, poviem neskôr. Trakovický kresťanský potravný spolok od 17. decembra roku 1909 do 31. decembra r. 1910. prijal dohromady 40,425 korún 4 haliere. A v tomto roku vydal 35.903 koruny 21 hal. A tak 31. decembra r. 1910. náš spolok mal 4520 korún 83 hal. čistého osohu. Včul keď chceme vedieť, čo boly jeho príjmy, vec tú vysvetlím nasledovne:

Spolok mal 161 údov, ktorí za 936 účastín platili 9360 korún, za zápisné platili 163 kor. 50 hal; za tovar sa utržilo 30.726 kor. 26 hal. Z licitácie sa dostalo 150 kor. 23 hal. a za iné veci 25 kor. 5. hal, to jest dohromady 40.425 kor. 4 haliere. Vydalo sa ale za tovar 32.233 kor 33 hal, za furmanky a dovozné 736 kor. 10 hal. Výdavky za inventár obnášajú 631 kor. 87 hal., obchodné výdavky činily 724 kor. 68 hal., daň a assekurácia 385 kor. 60 hal; plat osobníctva 795 kor. 44 hal.; árenda a prerábanie sklepu 397 kor. 19 hal. Výdavky činia teda dohromady 35.904 kor. 21 hal. a tak čistých peňazí ostalo 5520 kor. 81 halierov.

Účetná súvaha spolku trakovického od 17. decembra r. 1909. do 31. decembra r. 1910. bola nasledovná:

Majetok:		Tarcha:	
	kor. hal.		kor. hal.
1. Hotové peňaze		1. Účastiny	9360 —
31. dec. r. 1910	4520 88	2. 5% percentov	
2. Továrná zá-		účastin	468 90
soba	7836 04	3. Kaucia ob-	
3. Dlžníci	446 70	chodvedúceho	1000 —
4. Inventár	450 —	4. Odpis inven-	
5. Kaucia ob-		tara (5%)	391 80
chodvedúceho	1000 —	5. Čistý chosen	3032 87
Summa	14.254 57	Summa	14.253 57

Z tohoto vidieť, zo potravný spolok tým 161 trakovickým údom cez rok 3032 kor. 87 hal. čistého chosňa priniesol. Sú to pekné peňaze. A tie všetky boly by sa sypaly do tých vačkov, ktoré nosia židia. Včul ale ostaly u katolíkov. Je to k nasledovaniu hodná vec. Tra-

kovičania nemajú krčmu a len zo sklepu dostali vyše tri tisíc korún čistého osohu. Prečo by si takéto potravné spolky nemohly založiť aj ostatné dediny? Kolko tisíc a tisíc ba millionov katolíckych korún by ostalo u katolíkov! Nuž ale ten náš ľud len nechce sa zobudiť. Spí, tuho spí a žiaľbohu často aj vodcovia jeho spia; potom není divu, že celé katolíctvo naše objavuje sa len v kostole a v živote — oh a v živote, tam sme utlačení, ubiedení a vycicaní.

Jednúc veľmi hrmelo. Hromy bily. Cigán sa bál. Keď ale to hrmenie ništ neprestávalo, strčil hlavu medzi periny a povedal: «Bože včul už môžeš uderiť!» — Takí sú mnohi naši katolíci, keď sa pomodlia v kostole, keď možno, že sa zapísať dajú do Katolíckej Jednoty, už myslia, že je to dosť. Hja, není dosť to katolíctvo len za perinu upotrebiť, s ktorou zakryjeme hlavu a naše peniaze židom nosíme. Keď chceme aby sme my katolíci neupádali a na vnivoč nevyšli, zakladajme spolky. A tie budú pre nás to, čo sú klaty pie včeličky. Tam si budeme nosiť mäd, tie mozolné vyrobené groše naše, tam ostane nám potom celý náš osoh. Žid len k židovi ide, žid len pre seba robí. Nasledujme ho. Katolíik ku katolíikovi, katolíik za katolíika, to nech je naše heslo a vtedy není moci, ktorá by nás prevládala a zničila. Vstávajújte preto hore už raz, vy katolíci a vy vodcovia ľudu katolíckeho. Vytríte sen z očí vašich, ponevác «nepriateľ jak ručiaci lev chodi okolo, hladajúc koho by mohol prehltnuť». Mnoho bratov nám už prehltoľ. Mnohých priviedla na žobrácku palicu tá nedbanlivosť! Nedajme sa! Pracujme!

Jednota Katolíckeho Ľudu na pranieri.

Katolícku Ľudovú Jednotu znajú po celej krajine, veď často dáva zvesť o sebe, má štvrt milliona členov, jej sošity a kalendáre všade čítajú a ešte aj nepriatelja katolíkov uznajú, že Jednota je taký sváz, taká organizácia, akej podobná niet v krajine. Volakedy socialdemokrati nashrňali kolo seba asi tolko elvtáršov, totižto sriadených robotníkov, ktorí pod veliteľstvom kádejakých Jakubov založiť mali nový štát. Tento štát ale spravovať mali istí Jakubovia dľa ich

ľubovôle. Súdruhovia však skoro zbadali, že Jakubom neide tak o dobrobyt robotníkov, ako o ich bruško a vačok, po čom tisíce súdruhov vystúpily z organizácie.

Inak je to s Jednotou Katolíckeho Ľudu. Má síce vodcov aj Jednota. Jednota tiež organizuje katolíkov, len že nie pod heslom: «Dolu s kapitalizmom!», «Delme sa!», «Obrátíme na vruby krajinu», «So štrajkami vynúťme si väčšiu mzdu a všeobecné právo volebné!» atď.

Nie! Jednota nemá takéto ciele. Jednota nevetá nevede boj proti triedam. Cieľ Jednoty zná každý jedon člen a je rád, že môže byť druhom tohoto svázku, v ktorom sú biskupi, veľmoži, páni vysokých stavov a ľud pospolitý. Všetci nažívajú v bratskej láske a pracujú za povýšenie katolíckizmu. A vzdor toho najdú sa ľudia nízkeho charakteru a planého srdca, ktorí napádajú, podozrievajú a osočujú Jednotu. Není sú to židia, ani freimaureri, ani inoverci, lež takzvaní katolíci, ba ako oni sami o sebe píšu, opravdovi vyznavači učenia Kristovho. Tam ich najdeme na strane národniarov, kde objímajú sa so všetkými nepriateľmi katolíkov. Áno, títo vzorní katolíci, títo duchom Cyrilla a Methoda natchnutí ľudia napádajú a pomlúvajú Jednotu nespravodlivo a nekresťansky. Ustavične vykrikujú, že Jednota korunky žobre od Slovákov, to ale zamlčia, čo Jednota dáva za tú vyžobranú korunku.

Teraz tiež v plátkoch, ktoré «veľkí a svätí» ľudia národnarskí píšu a vydávajú, čítam túto pomluvu, ktorá na slávu bola by hoc akému freimaurerovi, zneje ona nasledovne: «každý halier vydretý z ruky slovenskej na nipcvečík je svätokrádež, je lupičstvo, horšie jako bolo to, ktoré Rinaldo a Šobri Jožka prevádzal.»

Neviem čo dalo na pero hrozný rozsudok tento tomu národnarskemu kňazovi, ktorý ho napísal.

Ja nebudem brániť Jednotu proti týmto zlo-myselným, nespravodlivým, nekresťanským pomlúvam, lež vyzývam tých 40.000 Slovákov, ktorí do Jednoty vstúpili za členov, nech povedia, je-li im to na škodu, že sú v Jednote? Utrátili dačo na ich slovenčine? A je-li to dačo hodno, čo im Jednota za tú korunku poskytuje? Áno, členovia nech sami očistia Jednotu z hnu-sných pomlúv národnarských a nech povedia:

My tešíme sa tomu, že sme v Jednote, lebo ona je pevninou katolíctva. Jednota nás pouča. Jednota nám poskytuje rady, keď sa o ne k stredišťu obraciame. Jednota nám zdarma vyprostredkuje lacné požičky. Jednota nás upevňuje vo viere. Ona dáva nám sebaapovedomie a upomína nás na povinnosti pravého katolíka. Jednota nás poučuje...

Áno, každý jedon člen takto má zastaf Jednotu. Aj ju zastane. Jednota má svoje záležitosti v najväčšom poriadku. Či to môžeme povedať aj o tých viťuzoch, ktorí zo závesti a s tým úmyslom napádajú Jednotu, aby od nej odcudzili Slovákov a korunky Jednote dané pre seba samých zhabali. To je čistá pravda. Bo veď čo robia tí vodcovia «ubiedenej a potlačenej Slovače»? Tí «hrdinovia» slovenčiny?

Rozpošľú svojich agentov, aby sbierali predplatiteľov, aby Slováci — ako sa o tom jedon ich spolupracovník vyslovil — polienka prikaldall na vatru, to jest, predplatné hádzali do ich vačku.

S týmto skutočne terorizujú ubohých slovákov. Veď aj v tom čísle ich plátku, v ktorom píšu, že vodcovia Jednoty nie sú iní ako Rinaldo a Šobri Jožka (oba títo boli svetochýrni zbojníci) toto čítam:

«Smrť číha na nás Slovákov, jestli si naše noviny neudržíme. Nezabudnite si ich nadobudnúť a ozdobiť s nimi svoj stól!»

Nuž čo je to, keď nie obchod? Kedy Jednota tak zobrala? Nuž a za štyri korunky, čo dajú Slovákom tí pomluvači Jednoty? Kopu lží a surovosti. Poučajú hádam Slovákov, ako majú hospodariť? Hlásajú hádam lásku Kristovu? Nie! Krista síce často majú na jazyku, to ale čo píšu, celkom je protivné tomu, čo o sebe hovoria.

Kristus nepomlúval, nelhal a neublížil nikomu, kdežto pomluvači Jednoty už aj biskupa Prohászku za lotra vyhlásili len preto, že i on je na čele Jednoty.

Nuž čo sú hodní takí ľudia? Ako sa opovažujú seba kresťanmi nazývať? Kedy im ublížila Jednota? A predsa na pramier vysavujú to družstvo katolíkov, ktoré povolane je brániť cirkev proti tým nápadom, akým jednostajne je vystavená a aké čakajú na ňu v blízkej budúcnosti.

Nápady a pomluvy národnárov neškodia Jednote. Slováci tiež hífne prihlásia sa ku nej za členov a nedajú sa mylíť skrze tých, ktorí jednostajne v posmech uvádzajú meno božie.

Člen Jednoty.

Mesiace marec

sa bliži, ktorý je venovaný pocte sv. Jozefa, jako máj pocte prevlb. Paany Marie. Mesiace tento je vítaný a milý zvlášte nábožným ľudom nížkeho stavu, lebo však sv. Jozef je ich príkladom a vzorom.

Veď je len veľa malých ľudí, ktorí by radi boli velikášmi. Ponosujú sa, bedákujú, že im Boh vymeral tak nížky stav, že ich bieda morí že ich choroby tlačia. A takým spôsobom je ich polozenie ešte neznesiteľnejšie. Podobní sú oni tým defom, ktoré si rozmágali prst, potom ale svojim bedákaním celý pobur spôsobily v dome, každému ukazovaly bolačku, u každého sa ponosovaly. Jakoby nám privolával sv. Jozef: «Nezúfaj, neponosuj sa nikdy, buď trpezlivým vždvecky.»

Tajemstvaplne materstvo Marie mu bolo ešte neznáme, vtelenie Syna Božieho ešte nepoznal. Čo-že si má teda mysleť o Panne Marii, tejto najčistejšej Oddanici, ktorá sa nachádzala v požehnanom stave? Všet len trápna bola táto neistota. Žiadon vyvod nemala pred sebou. Čo si teda započal? Snáď bedákal, ponosoval sa každému? Nie. Mlčal, modlil sa, trpel, zakial mu anjel nezvestoval a nevyjavil to tajemstvo, že jeho oddanica stane sa Matkou Božou, on ale pestúnom Spasiteľa. Všet sa veľmi potešil! Preto ale by nebol na mysli klesal, keby ho Boh i ďalšími úzkosťami bol zkusoval. A práve trápenia jeho činily ho hodným, aby sa stal vychovávateľom Spasiteľa.

Keď cisár August naložil, aby každý obyvateľ jeho krajiny šiel tam sa dať popísať, z kadiel pochádza; Jozef i s Mariou čo plod kmena Dávidovho, do Betlehema šiel sa dať zapísať. Dlho chodili po uliciach bez toho, že by im kto bol prístrešia doprial. Všet ho to len veľmi muselo boleť, že jeho pannenská oddanica po tak dlhej a trapnej ceste, tak biedne sa musí tálať. On ale neztratil rovnováhu pokojnosti svo-

jej, bo vedel, že sa všetko stáva len z videnia božského.

Bez všetkej nepokojnosti vkročil do maštale. A hľa, tu sa narodil Spasiteľ. V nevysloviteľnej miere boli odmenené a nahradené svätému Jozefovi všetky trápne mrzutosti, ktorým bol do tej doby podrobený. Ale hľa, i do tejto nevysloviteľnej radosti sa vmiešala žalosť: Vezmi dieťa a utekaj do Egypta, do cudzej, neznámej pohanskej, vzdialenej krajiny. A čo si tam začne chudobný a jednoduchý remeselník neznámy? Veď sa musí starať nielen o seba, ale i o tú slabú matku a o to drahé nemluvniatko. Dôveroval v Boha. V rukách božích je všetko. Šiel bez všetkého rozmýšľania do Egypta. Trpezlivo tam konal tvrdú prácu, trel biedu, znášal všemožné nehody. Vedel, že Boh nikoho neopustí, kto sa prv jeho nespustí.

Jako-že sme sa doposiaľ chovali vo svojich trápeniach? Musíme do seba vstúpiť, cestu sv. trpezlivosti nastúpiť, aby tak dľa príkladu sv. Jozefa nie k záhube, lež ku množeniu zásluh pre nebo platných slúžili nám nehody. Nado všetko v mesiaci marci prosme túto milosť od Boha skrze prímluvu sv. Jozefa. Konajme tú 31-dennú pobožnosť k nemu, ktorá sa nachádza v utešenej modlickej knižke «Nábožné Vzdychy ku sv. Jozefovi.» Čím štedrejší budeme v ctení tohoto svätého velikáša, tým štedrejšia bude aj jeho ochrana pre nás.

Koniakavec.

Kreštania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Z prievidského okresu.

Vyšetrovanie straniva petície proti mandátu Lojza Rudnayho ešte vždy trvá, lenže nevede ho viac pán Ševčík, lež pán Karol Galas, ktorého dobre známe, lebo už raz vyšetroval u nás. Bolo to po Csillagovskej voľbe, keď volebný predseda Čemnický práve takým spôsobom vyvolil bol Csillagiho za poslanca, ako vyvolil Štefan Csemez Lojza Rudnayho.

Tak sa mi pozdáva, že volební predsedovia v nitrianskej stolici majú jeden predpis, dľa ktorého voľby krajinské prevádzajú. Plán tento vypracujú na nitrianskom stolíčnom dome a pred-

sedovia volieb prevedú ten plán, ako im je naložené.

Pán Galas je veľmi poriadny a priateľský sudca. Pekne vypočúva stránky a neublíži nikomu. Myslím, že je na čistom s celou voľbou prievidskou a má o nej svoj prísny a spravodlivý rozsudok, lebo veď z tých obžalob, ktoré si Šparzamovci v protipetícii povymýšľali, ani len jedna sa nedá dokázať. A to preto, bo tí mungovia, ktorí protipeticiu podpísali na rozkaz vyšších pánov, sami si povymýšľali tie cigáňstva, ktoré udali v protipetícii. Smutná vec je ale, že sa im za to nič nestane. Nuž ale statočný človek nelže. Je Pán Boh nad nami. On ich posúdi.

Odvrhnutý volič.

POLITICKE CHYRY.

O spoločnej banke.

Po mnohých nesnádzach konečne 13. februára zakončili pojednávanie o zákonom návrhu spoločnej banky, pravda ale len vo všeobecnosti. Kým tento návrh odbavia v podrobnostiach, zatiaľ ešte mnoho vody poteče dolu Dunajom, jestli nezamrzne. Pojednávanie tohoto návrhu začalo sa 11. januára a súčasnilo sa v ňom 78 rečníkov. Medzi týmito bolo 25 z Justhovej strany, 24 z Kossuthovej strany, 8 z mimostranných 48-tich, 4 zo strany malých gazdov, 3 z kresťanskej ľudovej strany, 2 z mimostranných 67-ich, 1 román a s referentom i s ministrami spolu z liberálnej pracovnej strany dohromady 11. Rezolučných návrhov zadali rečníci 28. Strana liberálnej darebnej práce očakáva, že zákonný návrh o spoločnej banke už najbližšie bude odhlasovaný a prijatý. V Justhovej strane sú oproti tomu tej mienky, že pojednávanie tohoto návrhu ešte ďalej bude pretiahnuté následkom toho, vláda 15. februára cestou úradného listu na známosť dala obecnstvu, že provizorium spoločnej banky predĺžené je do 15. mája. Liberálna pracovná strana má teda zas dosť času k — zaháľaniu.

Strieborné dvojkorunníky.

Krajinskému snemu minulý týždeň predstrený bol návrh zákona o rozmnožení jednotlivých druhov peňazí. Návrhom splnomocňuje sa vláda, aby mimo jeden- a päťkorunníkov dala razíť aj dvojkorunníky v hodnote pätnásť millipnov korún. Roku 1892. vláda bola dostala od snemu splnomocnenie ku razeniu jednorunníkov v obnose 60 millionov korún. Nový návrh poveruje vládu ku razeniu novších jednorunníkov v obnose 30 millionov.

Stotisíc kníh zdarma.

Ministerstvo orby cieľom šírenia gazdovských odborných známostí každý rok vydá viac hospodárskych kníh a tieto knihy zčiasťky skrze knihkupcov lacno dá odpredávať, zčiasťky ale učiteľom, farárom, notárom, chudobným gazdom a robotníkom zdarma ich rozdáva. V minulom roku 15.214 takýchto kníh predali knihkupi a 105.104 kníh rozdalo ministerstvo zdarma. Knihy dostali tí, ktorí si ich v jednoduchom liste od knihovne ministerstva orby pýtali. O veľa viac bolo tých ľudí, ktorí si knihy pýtali, ako tých, ktorí ich dostali, lebo sa tieto vydania za krátky čas úplne minuly. Tu poznamenávame, že odborná knižnica ministerstva orby má 16.800 sväzkov kníh.

Dvetisíc poľských židov vo viedenskom burgu.

Slávnostná deputácia dostavila sa tieto dni vo viedenskom burgu. Z Galície v úplnom národnom kroji, s dlhými vrkočkami nad ušami a v dlhých kaftánov prišlo ta dvetisíc židov s prosbou, aby im rakúska vláda znovu dala licencie na vymerávanie liehových nápojov. V Galícii totiž nedávno odobrali židom tieto licencie a teraz sa zas o ne uchádzajú. Keď ich ale nedostanú, prídu sem a Uhorsko bude mať viacej o dvetisíc židov i s celým inventárom.

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Kreštan»-a!**

BESEDNICA.

Vo Viedni.

Napísal: Ján Horváth, kaplán vustrkovský.

(Pokračovanie.)

Na druhý deň zaopatril som si viedeňskú mappu, a dľa tej chodil som z ulice do ulice. Samo sebou sa rozumie, že prvé bolo obzreť si kostoly a zkušať náboženský život viedeňský.

Čo som tam videl, bolo veľmi zaujímavé. Svätý ruženec tak pekne odbavovať nevidel som ešte nikde, jako vo Viedni. Mal som dosť príležitosti presvedčiť sa o vážnom a úctyplnom chovaní sa viedeňského obecnstva v chráme božom. A ten milý spev, tak na vlas prevedený, tak na mňa účinkoval, ako keby som bol v ríbe býval. Nebolo tam počuť piesne tak spievať ako v daktorých obeiach Uhorska, kde kostolné piesne tak spievajú, ako keby to byly daaké polky.

Vošiel som do chrámu redemptoristov «Maria Stiege Kirche». Je tam pochovaný veľký apoštol Viedne, bl. Klement Hofbauer. Jako bych si ho nebol pozrel, keď som už vo Viedni? Pohľad na oltár tohoto svätého ma dojal. Pomyslel som si na jeho búrlivý život, na tak veľké prenasledovania, ktoré musel podstúpiť a predsa zvíťazil. Koruna slávy skveje sa na jeho hlave. Ľudia dôverou vyhľadávajú jeho oltár, aby o jeho prímluvu prosili ho u Pána Boha. Slzy dotklivosti hraly v očiach mnohých tam klačiacych. Aj ja som bol pohnutý... Zrazu ktosi ma trmol za ruku. Kto to? Čo chce? Bola to jedna pani. Prosila ma, abych sa pomodlil niekoľko «otčenášov» za jej syna.

Učinil som to. Vyndúc von z kostola, povedala mi že je ona z Polska a poznajúc že som ja kňaz, opovážila sa mojim modlitbám odporúčať syna svojho.

— Prečo? — pýtal som sa jej.

— Preto velebný pane, lebo naša rodina vždy úplne verná ostala katolíckemu náboženstvu. Syn môj ale, pýchou zachvátený zabudol na Pána Boha, zapiera všetko, čo nám sv. viera prednáša. Otea už priviedol do hrobu, ale ešte ani tento prst boží sa ho nedotknul. Ďalej pokračuje v jeho roztopašnosťach. Ja ale nezúfam lež verím a dúfam, že Pán Boh navráti mi ztratené dieťa. O Bože! Kedy že sa splní túžba srdca mojho!...

Tieto posledné slová už plačom hovorila. Rozlúčil som sa s tou paňou. V myšlienkach zahrúžený išiel som ďalej. Myslel som si, že ten mladík pri všetkom nešťastí bol predsa šťastlivý, bo mal takú matku. Mal takú matku, ktorá vládla skalopevnou vierou a neohrozenou nadejou. Preto som aj presvedčený, že tak pevná viera nemôže byť bez odmeny...

Ženský kroj na Východe.

Kráčal som ďalej a zastavil som sa pri jednom kostole. Dozvedel som sa, že je to kostol evanjelický. Na väzi bol síce kríž a nie kohút jako na iných kostoloch evanjelických. Má to svoj význam a upozor-

ňuje človeka na bedlivosť. Ale istý kostolník to ináč vysvetľoval. On totižto takto mudroval:

— Už dlho som rozmýšľal nad tým, prečo dávajú kohúta na kostoly a nie sliepky a už som to veru aj

vynašiel. Keby tam dali sliepku a tá by začala niesť, každé vajičko by sa dolu zkotúlalo a rozbilo.

Išiel som ďalej a naraz pripojil sa ku mne jeden pán, Tento musel byť tak neznámy jako ja a teda «landpomeranč», jako takýchto nazývajú. Začal sa mi ponosovať, že od jedného žida kúpil zlatú retiazku, ktorá je ale falošná. Jedným slovom, židák ho dobre oklamal. Tolko som porozumel z jeho reči. Tu zrazu priskočil židák a začal mi vysvetľovať celú históriu. Včul som už bol v base. Čo ja mám byť rychtárom medzi vami? Chcel som odisť. Ale židák ma chytil a chcel vedieť moje meno, abych, keď toho pána zažaluje, išiel mu za svedka.

Už som videl že bude zle so mnou, preto som začal so židákom švondrkaf:

— Ich spreche nicht deutsch, ich habe es nicht verstanden. — Ja nehovorím po nemecky, ja som to nerozumel.

A vtedy adie žide! uprsknul som. Človek sa ani nenazdá, kde príde do mrzutosti. Aby som vo Viedni pred súdom stál, si už nežiadam.

Medzitým prišiel ale čas obedu. Toto bolo pre mňa trápenie, lebo som neznal nemecké výrazy jediel a tak aj rozkázaf bolo ťažko. Skoro bych bol tak pochodil, jako jeden istý, ktorý nevedel po nemecky a prišiel do nemeckého hostinca. Doniesli mu jedálny lístok, aby si voľaaké jedlo vybral. Najprv byly popísané šaláty, potom omáčky, polievky, «čuspajze» (privarky), pečienky. Ponevác nevedel po nemecky, teda len ukázal na cedulu a rozkázal si to, čo na prvom mieste stálo. Kellner sa díval naňho, ale posluchoľ. Doniesol mu hlávkový šalát. Host pokrútil hlavou a myslel si, že tí nemei so šalátom začínajú obed. Ale keď už bol pred nim, čo mal robiť, nuž zedol ho. Potom sa ale nazdával, že pod druhým numerom naznačené jedlo bude voľaaká pečienka. Ukázal na to kellnerovi prstom. Ten odišiel a doniesol mu zemiakový šalát. Toto milému hosťovi začalo sa už nepozdávať za dobre. Zajedol si aj z tohoto šalátu a ukázal kellnerovi na tretie numero. Kellner si myslel, že je to dajaký zvláštny hosť, ktorý sa len zeleninami krmí, preto úskokom doniesol su rozkázané jedlo a to bol uharkový šalát. Pri tomto už hošťa skoro porántalo. Len samý šalát? Veď z toho nevyžijem. Napadla mu potom dobrá myšlienka. Pri susednom stole sedel jeden pán, pred ktorým stála pečienka, Musela mu dobre chutnat, lebe si rozkázal ešte jndnu porciu.

— Repete! — volal na kellnera a ten mu doniesol znovu tej pečienky.

Náš hosť sa ale nazdával, že «repete» sa volá tá pečienka, ktorú ten pán tak chutno jedol, preto aj on zavolal kellnera a povedal mu:

— Repete!

Kellner odišiel a doniesol mu zase uharkový šalát. Toto ale už nemohol strpeť, uderil šalát o zem, zaplatil všetko, čo si bol rozkázal a odišiel preč.

Ja som síce tak zle nepochodil. Rozkázal som si

polievku, ktorá ale bola taká pyšná, že sa na mňa ani jedným okom nedívala, to jest masti málo videla.

Istý drotár, chcejúce si k obedu dobre pochutnať, išiel k rybníku, v ktorom plávalo veľké množstvo rybičiek. Vytiahol z kapsy kus tvrdého chleba, namáčal ho do vody a jedol. Okolo idúci sa ho pýtali:

— Čo robíš, drotáru?

— Jiem rybaciú polievku — odpovedal drotár.

Ja som tiež smeľe mohol povedať, že jiem hovädzú polievku, ktorá ale bola len blízko hoádziny.

Potom rozkázal som si «faschirten Lungenbraten». Táto pečienka bola taká dobrá, že som si ňou pokazil žalúdok na tri dni a zapovedal som sa, že v hostinci nerozkážem si viac faširovaný lungenbráten. Boly v tom jedle akési kúsky z kapusty a pri tom to tak smrdelo, jako zdochlina, myslel som, že je to francúzske jedlo, ktoré má byť pripravené takouto «vôňou», môj žalúdok ale vedel to lepšie rozsúdiť a neprljal ničoho do seba až tretieho dňa.

Na pochúťku konečne dal som si doniesť syrovú štrudlu. Kellner sa ma pýtal:

— Mit salat? — So šalátom?

Ja zadivený pýtal som sa kellnera:

— Syrová štrudla so šalátom? V Uhrách takéto miešaniy nepoživame. Preto budem jest len samotnú štrudlu bez šalátu.

Kellner na moje počudovanie poznamenal, že tu najviaceri syrovú štrudlu jedia so šalátom. Ja som sa podakoval za toto «ekstra». Z tohoto ale vzal som si poučenie, že bude lepšie, keď sa v privátnom dome budem kostovať. A tak som aj urobil a bol som spokojný.

(Pokračovanie nasleduje.)

CHYRNÍK.

Kardinál knieža primas Klaudius Vaszary 12. februára doplnil 79. rok svojho života. Z tejto príležitosti, premnohí hodnostári cirkevní a svetskí osobne vyslovili blahozelania jeho eminencii.

Osvietený pán biskup dr. Medard Kohl v sprievode praelata farára Antona Nemes a tejomníka dra Bélu Haliczky, tieto dni ocestoval do Rímu, aby jeho svätosti rímskemu otcovi pápežovi Piusovi X. v mene kardinála knieža primasa predniesol novoročné blahozelania.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbric 8. februára v kaplnke biskupskej residencie za kňazov vysvätil nasledujúcich bohoslovcov: Ondreja Eliás, Jána Kallós, Ladislava Konrády, Eugena Kovács a Štefana Nagy. Novo-

vysvätení poslani sú na patričné kapláňky, pre nedostatok duchovných ale nemožno je zaplniť stanice i na takých miestach, kde sú kapláni veľmi potrební. — Z príležitosti hrozného smrteľného nešťastia baróna Juliusa Jósika, kaplána a redaktora tunajších novín, hlboká sústrast prejavuje sa vo všetkých kruhoch obyvateľstva. Ondrej Kozora praelát, opátkanonik 6. febr. a osv. pán biskup 10. febr. odbavovali slávnostné requiem za horlivého pracovníka vo vinici Pána. — Sv. otec rímsky pápež Pius X. dra Jána Csizsárik, nekďajšieho profesora bohoslovía, nateraz cirkevného radcu pri veľvyslanectve vatikánskom vymenoval za pápežského praeláta. — 34. pluk tunajšej posádky 3. februára slávil pamiatku krvavej bitky pri Königsbergu, v ktorej tento regiment súčasťnil sa roku 1864. Z tejto príležitosti vojanský opáťfarár Ondrej Vágás, v tunajšom sídelnom chráme odbavoval slávnostnú sv. omšu. — Kresťansko-sociálny spolok podarenú a so značným donosom spejenú fašiangovú zábavu odbavoval 1. februára. Katolícky čitateľný kruk zariadil fašiangovú zábavu 12. februára, v tenže deň usporiadal divadelné predstavenie aj katolícky tovaryšský spolok. — Spolok sv. Imricha tunajších juristov riadne shromaždenie vydržieval 8. februára. Tunajšia organizácia Katolíckej Ludovej Jednoty 12. februára vydržievala početne navštívené shromaždenie, v ktorom medzi inými zriedkave oduševňujúcu a zápalistú reč povedal krajinský vyslanec kresťanskej Ludovej strany a tajomník Jednoty Karol Huszár. — Ludvik Ludvicsek, horlivý duchovný z Lengyelfalu, ťažko ochorel na oči a z tej príčiny odobral sa na odpočinok, jeho miesto zaujal farár z Hajžlínu Ondrej Liktor a na miesto v Pánu zosnulého baróna Juliusa Jósika poslaný je Ladislav Braun, kaplán zo Sátoraljauhelyu V autonómnom katolíckom kruhu 8. februára Arnold Hoffmann profesor bohoslovía veľmi peknú prednášku držal o tom: «Či je cirkev netrepeživá.» — Na domoveň sv. Jozefa opustených detí, bratia baróni Schell darovali 200 korún,

Chýry zo Šariša. *Prešov:* Spolok katolíckych tovaryšov, vo veľkej dvorane katolíckeho kruhu Rákócziho 12. februára usporiadal divadelné predstavenie, ktoré spolku donieslo pekného osohu. — Jozef Gyuk kassír pri tunajšom štátnom daňovom úrade s povýšením platu vymenovaný je za hlavného kassira. Zaslúženému vyznačeniu tomuto preto teší sa obecenstvo, bo Jozef Gyuk horlivým údom a kassirom je aj katolíckeho kruhu Rákócziho. — Tunajšie grécko-katolícke obecenstvo a zastupitelia grécko-katolíckeho biskupstva 7. februára v gréckom alumneume vydržievali shromaždenie, ktorému predsedal a ktoré zvlášte peknou rečou zahájil osvietený pán biskup grécko-katolícky dr. Ján Vályi. V shromaždení tomto zostavený bol nový výbor a za podpredsedu vyvolili pána Jozefa Ruby, bývalého profesora a tunajom hlavnom gymnáziume. Alumneum teda prospešne účinkovať bude ďalej na starom základe. — 6. februára vydržievali tu mesačný lichvací jarmok, ku ktorému ale pre chorobu

pysku rožnej lichvy pripustili len kone. — Ku tunajšiemu katolíckemu kráľ. gymnasiu za riadneho profesora vymenobný je Konštantin Zimay. — Krajinské jarmoky vydržievajú 21. februára v Bardijove a 23. februára v Kisszebene. — *Nagysáros:* Jozef Sznak tunajší kaplán za administrátora poslaný je na nprázdnenú faru Hajžlin a na jeho miesto prišiel Jozef Kenedich, kaplán z Kisszeben, na tohoto miesto poslaný je zas Jozef Csárszky kaplán z Monoku. — *Síroká:* Tunajší kaplán Ján Szekeres vymenovaný je za pomocníka ku chorému farárovi do Göröginye a na jeho miesto poslaný je novovysvätený kňaz Eugen Kovács.

Z biskupstva spišského. V oravskej obci Krivej obsiahol faru Viktor Milán farár malolomnický, do Malej Lomnice za správcu fary vymenovaný je popradský kaplán Jozef Huhol a do Poprádu za kaplana poslaný je Jozef Zastkó kaplán z Jablonky (Orava).

Chýry zo Spiša. V Levoči minulé dni spoločnosť uhorských maliarskych umelcov sriadila veľmi vydarenú výstavu. Z vystavených 100 obrazov predalo sa tam 25. Túto výstavu z Levoče preložili do Novej Vsi a potom ju otvorila v Kézmarku. — Levočský mešťanosta Julius Kaynár odobral sa na odpočinok, jeho nástupcom má byť Oszkár Prihradný. — Vo Vyšných Repašoch dňa 25. januára za stoličných výborníkov vyvolili výšnorepašského r. k. farára Ondreja Farkaša a levočského hlavného slúžneho Gustáva Görgeyho. — Proti zničeniu voľby stoličných výborníkov v Slovenskej Vsi a v Starej Lubovni zadali appelláciu. — V Domanovcákch popisali 520 ľudí, vzdialených je 155, vzrast je 18. — Hradisko má teraz 182 obyvateľov, vzdialených je 8. — Obec Kiskunchfalva má teraz 164, vzdialených je 19 ľudí. — V Uloží popisali 393 ľudí, vzdialených je 47. — Dvorec má 366 obyvateľov, vzdialených je 82. — Z Nižnej Lapše je 130 ľudí v Amerike. Staroveeská sporiteľská účastinárska spoločnosť (stara špar-kassa) dľa lanskoročných záverečných účtov má 80.000 korún účastinného kapitálu, 80.000 korún rezervného fondu, 30.000 korún mimoriadneho resevného fondu a 2.131.185 kor. 84. hal. vkladov. Minulého roku mala 24.729 kor. 39 hal. čistého osohu, účastinári dostali po 16 percentov. — Na Magure minulý týždeň bol tak veľký sňah, že zo Spišskej Belej za päť dní nemohla preísť pošta do Starej Vsi. Celá Magura bola akoby zavretá. — V Haligovcákch popisali 575 ľudí. — Na spišskobelanskej-slovanskej ceste zamrznutého našli 70-ročného Jána Knopeka z Hanušoviec.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Osvietený pán biskup dr. Alexander Párvy na novú lešnickú školu dal 300 korún. — Kňazi dekanátskeho okresu Felsőcsanád na podporu katolíckej tlače obetovali 442 korún. — Kňazi dekanátskeho okresu Letenye na katolícku tlač složili 100 korún. Osvietený pán hiskup päťkostolský gróf Julius Zichy na zapätrenie učebných nástrojov chudobnejších kat. škôl svojho biskupstva daroval 6000 korún. — R. k. farár obce Csepel Sebastian Zettner vyslovil sa nedávno, že zo svojho dô-

chodku každý rok 1000 korún dá na podporu chudobným farárom biskupstva stolnobelohradského. — Georg Koza kaplán obce Kisgaram na kat. tlač dal 100 kor

Budapeštiansky Katolícky Delnícky Kruh dňa 25. februára (v sobotu) r. 1911 v miestnosťach u pána Poóša (VIII., Vig-u. č. 18. a Bérkocsis-u. roh) usporiada tanečnú zábavu spojenú s dlvadelným predstavením a svetovou poštou na ktorú všetkých známych a priateľov uctive povoláva Správa Kruhu. Začiatok presne o 8. hodine večer. Vstupné: v predodprodaji 80. hal., pri pokladnici 1 kor. Vstupenky dostať: V miestnosti Kruhu (VIII., Kisstáció-u. 1.), u gazdu Jána Krajčí a aj u pánov výborníkov. Prosíme všetkých bratov a sestry slovenské aby v čim väčšom počte prišli na túto zábavu aby sme sa tam poznali ako bratia Slováci, čo nám bude slúžiť k obveseleniu ducha, lebo Slovák sa len medzi svojimi môže po svojsky zabaviť.

Morová rana. O Morovej rane, ktorá zúri v Mandžurii, bez prestania prichodia hrúzyplné zprávy. Tak na okolí Charbina na Iade rieky Zungary je celá hromada mŕtvych ľudí, ktorí padli v obeť moru. V Gudiane polozenie je strašné. Pred niekoľkými mesiacmi bolo tam 40.000 obyvateľov a z týchto už len 6000 je pri živote. A týchto niekoľko tisíc ľudí akiste tiež zahynie. Mŕtvoly nevedia páliť, lebo vrchnosti nemajú dosť petroleja. V Mukdene zomre denne na morovú ranu vyše 40 ľudí. v Azoj denne 300 osob. V Zizikare morová rana vypukal i v kasárni delostrelcov a pechoty. V Hunčurline zavraždili jedného japonského lekára. lebo ľud si myslí, že Japonci privliekli mor, aby Mandžurii mohli anektovať. V Pekingu úradne zistili mor.

Krutá zima v našej vlasti ďalej trvá, v noci miestami — menovite na Horniakoch a v Sedmohradstku byva 30—36 stupňov zimy dľa Celsiusa. Boly i sňahové metelice a viac ľudí zmrzlo. O krutej zime prišli nasledovné zprávy:

Dolný Kubín: Pre veľkú sňahovú fujavicu železničné spojenie s krajinskou hranicou je pretrhnuté. Premávku len od Trstenej možno udrzovať.

Prešov: V chotári obce Rokitó v sňahu našli dvoch cigánov, z ktorých jedného podarilo sa vzkriesiť, druhý však bol už zmrznutý. Dvaja cigáni prevádzali cez haličskú hranicu passu nemajúceich vystahovalcov a aj teraz v nočnej chvíli s dvoma takými vystahovalcami sa pohli na cestu. Pohraničná polícia teraz hľadá, kam sa podeli títo dvaja vystahovalci.

Levoča: Na okolí Magury padlo tolko sňahu, že s vozmi vôbec nemožno chodiť. Slúžny v Spišskej Starej Vsi obyvateľov obce poslal odhrňať sňah; počas odpratávania sňahu našli dva zamrznuté kone. Medzi Levočou a Tarcaľo vojsko odhrňa sňah. Medzi uhorskými pohraničnými obcami a Haličou vozy nechodia.

Sátoraljaujhely: Od štyroch dní panuje treskúca zima. Premávka pre veľké sňahové metelice cele zaskla, tak že ani krajinský jarmok sa tu nemohol vydržiavať.

Máramarossziget: V stolici máramarošskej od nie-

koľko dní je 31 stupňov zimy dľa Celsiusa. Vrchy sú pokryté na meter zvyše sňahom. Vlkov hlad ženie do obcí. V chotáre obce Tiszafehéregyháza vlei sožrali jednu rumunskú ženu.

Csikszereda: Od pondelka je takmer stále 36 stupňov zimy dľa Celsiusa. Zem je na 80 cm. premrznutá. Poľné myši podochly.

HOSPODÁRSTVO.

Pestujme viac lucerny.

Dnešné vysoké ceny statku poukazujú na to, že dochovávanie statku je výnosné zamestnanie. V záujme každého gazdu má teda stáť, aby držal a dochovával čím viac statku. Ale aby toto mohol urobiť, musí sa v prvom rado postarať o mnoho krmu a ponevác je lucerna jedna z najlepších, najviac bielkoviny obsahujúcich krmných rastlín a ponevác sa najviacraz kosí a tak sa môže z nej dorobiť najviec krmu, preto čo najvрейšie môžeme odporúčať našim gazdom, aby siali čím najviac lucerny, aby zakladali čím viac lucernísk, ktoré jestli sme dobre pripravili, tak za viac rokov v hojnosti budú zaopatrovať náš statok tým najvрейnejším krmivom.

Ale dobré lucerniská nielen že dávajú mnoho krmu lež aj pôdu naprávajú, lebo z povetria tolko záživnej látky (nitrogén) berie do seba, že ju sama neni vstave upotrebiť, táto záživná látka ostane v korigenkoch lucerny a dostane sa z nej aj tej rastline, ktorú po lucerne budeme pestovať na patričnej pôde. Pri hlbokom oraní hlavná vec je, aby sme pôdu pod lucernu spravili kyprou.

Pred lucernou bezprostredne netreba hnojiť maštalným trusom, lebo tak budeme mať lucernu plnú buriny, ale je najlepšie siať lucernu do takej pôdy, ktorú sme predošlý rok hnojili pod kopaniny. Aby sme si zabezpečili čím najlepšiu úrodu lucerny, odporúčiteľné je upotrebiť umelé hnojivá, menovite superfosfát, ktorý veľmi napomáha tvorenie sa korigenkov a rozrastanie sa lucerny. Na viazanej pôde teda pred siatím lucerny rozhádzme 200 kilogrammov 18 percentového superfosfátu, na piesočnatej pôde mimo toho vysejme aj 60—80 kilogrammov drasla (káli); po rozsiatí umelého hnojiva zem pobráňme bránou a potom sejme lucernu.

Lucernu vobec neni potrebné siať s nejakým obilím; lepšie je ju siať len samotnú a v tomto páde ju už v prvom roku trikrát budeme môcť kosiť, čo je cele prirodzené, lebo obilná rastlina len prekáža vyvinovanie sa lucerny.

Keď stebielka lucerny vykuknú zo zeme, veľmi dobré je na katastr. jutro vysiať asi 25—30 kilogrammov chilskej sanitory, čím utvorovanie sa korienkov veľmi napomôžeme. Toto ale možno urobiť len vtedy, ak je jar chladná a zem má dostatočnú vlahu. Keď sú korienky už dlhé a dostanú sa do hlbšej vrstvy pôdy, vtedy si tam už najdu záživnej látky na dostač.

Jestli takto pripravíme pôdu pod lucernu, tak čo len trochu v priaznivom roku môžeme mať výhľady na veľmi hojnú úrodu a zo svojej role budeme mať viac než dvojnásobný ošoh, ako keby sme nejaké obilie boli vysiali na roľu.

Zakladaním lucernísk teda nielen že budeme môcť držať viac statku ale ho aj lepšie budeme môcť chovať.

DOPISY.

Richvald (Kristályfalu, Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Pekne prosím, ráčte uverejniť týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Kreštan»-e.

S radosťou sdelujem cteným čitateľom nášho veľmi obľúbeného Krešťana, ktorý toho roku v našej farnosti doteraz má 33 predplatiteľov, že náš obecný výbor na svojom 27. januára vydržiavanom zasadnutí to veľmi chvalitebné a užitočné uzavretie vyniesol, že u nás na jednej obecnej lúke sriadi sa vrbový sad a že sa k tomuto cieľu od ministra orby podpora bude pýtať. Teraz sme už istí, že u nás s pomocou božou uskutoční sa košíkársky domáci priemysel.

Toto uzavretie nášho výboru, ktoré je začiatkom nového roku v našej obci, zaslúži. aby zlatými literami bolo v dejepise Richvaldu zaznačené.

Popis Iudu je u nás už celkom v poriadku. Podľa toho má teraz Richvald 577 obyvateľov, teda o 95 menej ako pred 10 rokami. Takých vzdialených, ktorí sa ešte vrátia, máme dľa zprávy popisu nielen 225, ako sme to v 4. čísle Krešťana chybné udali, lež s

defmi, ktoré sa už v Amýrike narodily je ich dovedna 290. Takých ale, ktorí sa už viac nevratia domov aj s defmi je vyše 100. Židov máme 15, cigánov 30. Domov je u nás, to čo je pod jednou strechou len za jeden dom rátajúc, 142. Na filiálke Hafka popísali 116 ľudí, o 64 menej ako roku 1900; v Amerike je 60. Domov je tam 25. Žida tam — chvála Bohu — niet, ani krčmy. Jéden žid tam už chcel krčmu otvoriť, ale Hafčania protivili sa proti tomu a tak nedostal licenciú. To im veru k veľkej pochvale slúži!

Aby svet vedel, že jak vysokú cenu má teraz okolo nás statok, podám tuná i to, že jeden náš gazda na ostatnom podolinskom jarmaku jednu páru volov predal za 916 korún.

V januári mali sme veľmi čudné počasie. Prvé päť dní bolo do 20 centimetrov sňahu. 6, 7, 19, 20 a 27. januára pršalo; medzi týmito dňami na mnohých miestach celkom zmiznul sňah. V štyri ostatné dni januára napadol tak veľký sňah a boli tak veľké záveje, že sme nedostali poštu, bo medzi Spišskou Belou a obcou Staráves pre veľký sňah celkom prestala poštová prenáška. 31. januára bolo 16 stupňov zimy. Dňa 2. februára bolo na rovných miestach už vyše pol metra sňahu. Z tej príležitosti sme 1. a 2. februára tiež nedostali poštu. Teraz, keď tieto riadky píšem, sme akoby v ostrom väzení, nič nevieme o svete, už šesť dní neznáme, čo sa robí v krajine. Ja tak myslím, že v taký čas, keď sú na vrchu Magury veľké záveje, ztarovesská pošta cez Richvald mala by ísť do Podolinca, tu by sa skorej prebila ako cez vrch Magury. A v tom už niet žiadnej ťažkosti, aby sa mugurské poštové zásielky z belanskej pošty do Podolinca posielaly, veď tam je železnica.

S kresťanským pozdravom

Úprimný priateľ Iudu.

***

Bánovce (Trenč. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráčte prosím tieto riadky uverejniť v našom «Krešťane».

Bánovský kat. tovaryšský spolok 5. februára sriadil divadelné predstavenie, kusov: «A fogadás» a «Gratulanti». Obidva kusy výborne vypadly. Naši herci vžili sa celkom do svojich zástojov. Medzi hercami boli mnohé nové sily, ktoré prvý raz vystúpily, vzdor toho ale ich hrou nás celkom prekvapili. Tak ku príkladu

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provozovanie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžernictvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa prácami právnymi, merníckymi a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyše na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel ošohu, 3. Kupec a odpredavateľia pozbavia sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej sumne dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa dopredu. — Zvláštne výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podližnosti spláca sa pozadne. 2. Požičku poskytnúť sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára není potrebná, potrebuje sa len lacné uhadnovenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

Štefan Válik, Šimon Szliepka. Výborne sodpovedali svojej úlohe : Augustin Jedlička, Štefan Kluvánek, Franc Kányik, Ján Minarik, Rudolf Lausch, Jozef Sztránszky, Ján Szliepka, Alois Nemlaha a Štefan Popelis.

Pri tejto príležitosti nadplatili : Dr. Adlbert Wránovich 6 kor, Jozef Hatala 5, Jozef Szvoboda 4, Ján Zamaróczy, Ján Kapsz 3—3, Koloman Tóth, Jozef Láner 2—2, Szolád 1 kor. Pán Boh zaplat!

S kresťanským pozdravom

Známy.

Rozmary a Žarty.

Z krěmy. Krěmár hovorí ku svojmu hostovi :

— No, pán Pabúšek, však je to dobré víno ?

Host, ktorý už vypil z neho za pohár, prisvedčí krěmárovi :

— Je dobré !

— To verím — usmial sa krěmár pod fúzy — ved som sa aj natrápil, kým som ho natoľko pripravil.

*

To je už iné. — Otecko, premenil som jednu korunu a vydali mi jeden talašošný dvadsaťhalerník.

— Ako si len mohol byť taký nešikovný ; naskutku ho zanes nazpäť !

— Neopovážim sa, otecko, lebo koruna bola falšná !

*

Čistá kniha. — Syn môj, toto sú Aesopove rozprávky, ktoré pred ovoma tisícročiami napísal.

— Oh, otecko, za taký dlhý čas si vedel takú čistú udržať túto knihu ?

*

Prevrátený svet. — Môj otecko nechce privoliť k nášmu sňatku — riekne deva ku mladíkovi.

— Ozaj prečo ?

— To hovorí, že som ja ešte nie vstave udržiaval jednu rodinu.

*

Rada. Otec hovorí k svojmu synovi, ktorý ide na pýtačky :

— Tvoja mladucha má mať dve vlastnosti. Prvé : má byť pekná, že by si si ju aj tak vzal za ženu, keby ani jedného haliera nemala a po druhé : má mať toľko peňazí, že by si ju aj tak vzal za ženu, keby nebola pekná.

*

Neostal mu dlžen. — Počul som, že vo vašej dedine ľudia len v štyridsiatom roku dostanú rozum — hovorí jeden mestský pún ku dedinčanovi.

— To je pravda. Ale ak ho vtedy nedostanú, tak ostanú takí sprostí, ako ste aj vy.

*

Upozornenie. — Môžem povedať, že mám veľmi usilovného pokladníka. Tak pracuje ako nejaký kôň — hovorí bankár ku priateľovi.

— No, len pozorujte, aby vám neutiekol tak, ako nejaký kôň.

Upozornenie. Viacráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdá sa, že je spoľahlivý ten alebo onen ústav sprostredkujúci požičky ? Otázka táto bude napozatým zbytočná, lebo hľa, my odporúčame a síce veľmi vrele jeden taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nad toto ešte aj nie je sprostredkujúci, ale požičky sám prevádzajúci ústav, tak že trovy prostredníctvom môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je : «Kisbirtokos Országos Földhitelintézet».

Proti kašlu, boleniu pľúc, zachrypnuťiu, zašlajmovaníu, poteniu sa v noci, hrčaniu v prsiach, záduchu a proti iným podobného druhu chorobám s najlepším výsledkom upotrebuje sa Fellerov zagorijský sirup proti kašlu. Cena 2 flášiek franko 5 korún. U lekárniky V. Eugena Felleru, Stubica, Kostolná ulica 18. číslo (Záhreb. stol.)

Odkazy redakcie.

S. V. N. Čudujeme sa, že vy to neviete, že tie noviny píšu veľkí a svätí ľudia. Musia to byť čudní svätí, keď takéto noviny píšu.

I. K. O. U vás nič nového ?

Z. F. Sz. Dopisy nesmú byť dlhé.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 12. februára.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	---	---	---	kor. 22.80—23.85
» stolnobelohradská, nová	«	---	---	22.65—23.70
» peštianska, nová	«	---	---	22.75—23.70
« banátska, nová	«	---	---	22.65—23.75
Raž prvotriedna	---	---	---	« 16.10—16.20
« druhotriedna	---	---	---	« 15.85—16.05
Jačmeň nový, prvotriedny	---	---	---	« 16.50—17.00
Ovos prvotriedny	---	---	---	« 17.50—18.00
« druhotriedny	---	---	---	« 17.10—17.40
Kukurica	---	---	---	« 11.60—12.00

Máte bol'asti ?

Trpíte na lámku, pakostnicu, rheumu, bolenie zubov a hlavy ? Prechladol ste alebo sná prievanom zapríčinil ste si nejakú chorobu. Oprobujte len boľasti ulevujúci, liečiaci, posilňujúci Fellerov Elsa-fluid. Ten je zvlášte dobr. Tucať na prábu 5 korún. Feller lekárnik Stubica, Kostolná-ulica č. 18. (Záhreb stol.)

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	18:10	17:60	17:00	16:50	16:00	15:30	14:60
	č.	7	7 ^{1/2}	8			
K.	13:80	11:80	6:80				

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strava:

Otruby drobné	kor.	9:50—9:15
« hrubé	«	9:10—9:40
Fazula veľká biela	«	20:00—21:00
Fazula strakavá	«	23:00—24:00
Šošovica čistá	«	25:00—36:00
Zemiaky (hornouhorské) biele	«	5:00—5:20
« « ružové	«	5:40—5:60
« « žlté	«	6:80—7:00
Proso	«	—
Datelinové sáme, červená datelina	kor.	164:00—170:00
« « lucerna	«	146:00—190:00
Mak	kor.	66:00—70:00
Hrach nelúpaný, čistý	«	27:00—28:00
« lúpaný	«	46:00—55:00
Rasca (kmín)	«	68:00—
Konopné sáme	«	22:00—23:00

Za 100 kilogrammov.

Koloniálny tovar:

Cukor v klobúkoch	kor.	78:50—79:00
« kockový	«	80:50—81:00
Spiritus denaturalizovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	«	45:50—46:50
Spiritus raffinovaný, odanený vo veľkom	«	175:75—176:50

Spolu so sudom.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor.	162:00—163:00
« « vidiecka	«	—
Slanina mestská 4-kusová	«	138:00—138:00
« « 3-kusová	«	142:00—143:00

Od desaťročia
 upotrebuje sa s mimoriadnym úspechom nie z vnútra, lež zvonku proti lánke a pakostnici
KRIEGNER-a
 Prevyšuje všetky iné lieky proti klaniu, lúpaniu, boleniu drieka a kostí atď. Cena malej fľašky 1 K, veľkej fľašky 2 kor. K dostaniu v každej lekárni. — Poštou každodenne rozposiela Koruna-
 lekárňu Budapešt, Kalvin-ter

REPARATOR

Krešťania kupujte len u krešťanov!

PODIVNE LACNÉ PLOTY!

Domáce dorooby!

Zriedkavej jakosti.

Veľmi ľahko k upotrebeniu.

Nepočítne listy uznania dokazujú patentovaného

Hungária-pletiva z drótu
 nedostížiteľnú zvláštnosť.

Dôrob z cínkovaného drótu. — Zabarviť netreba. Cena štvorcovho metra od 30 hal. výšej.

K objednávaniu u vylučného dorabateľa:

Alexander Haidekker

Dielňa pletiva a plotov z drótu

Budapest, VIII., Üllői-ut 48/60. sz.

Výhodná, správna a rýchla výsluha. Obrázkový cenník franko zdarma.

Pozvanie

do V. riadneho valného zhromaždenia «Gajarského gazdovského potravného spolku», ktoré sa bude dňa 2. februára 1911. v katolíckej škole vydržiavať.

Predmety:

1. Voľba predsedu, správy a dozorného výboru.
2. Preskúmanie účtov a udeľenie absoltoriumu.
3. Volné návrhy.

V Gajaroch, dňa 24. januára 1911.

Správa.

Najlepší český prameň k objednávaniu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 korúny 40 hal.; prima polbiele 2 korúny 80 halierov; biele 4 K, biele papierové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. — Pri obľednani 5 kg. franko. —

Hotové postele z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá, 120 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm. široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perim 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 13 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. **podhlavky** 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrážkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývoz s postovou doberkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezopovedné návrat peňazi obsirny cennik zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Pri objednávkach na naše ohlasy, prosíme odvolávať sa vždy na náš časopis.

Pozvanie.

Prievidzka Hospodárska Banka účastinárska spoločnosť dňa 25. februára o 10 hodine pred poľudním vo svojej miestnosti

V. ročné riadne valné shromaždenie

vydržiava, na ktoré et. účastinári sa povolávajú.

Predmety porady:

1. Zpráva správy a dozorného výboru z roku 1910.
2. Rozhodnutie nad výkazom obchodu, taktiež nad výkazom majetku a súvahy roku 1910, nad rozdelením 1910 ročného čistého výnosu v smysle 23. §-u stanov; a d-é oslobodenia.
3. Volba členov správy a dozorného výboru.
4. Predostrenie prípadných návrhov 11. §-u stanov.

Správa.

Upozornenie: V smysle 12. §-u stanov et. účastinári len vtedy môžu nažívať hlasovacie právo, jestli svoje účastiny pred zadržaním valného shromaždenia do pokladnice Spoločnosti oproti uznanky složia.

Ročný oznam, jako tiež pôvodnú súvahu et. účastinári v miestnosti Hospodárskej Banky pozreť môžu.

Majetok	Účet súvahy dňa 31. decembra 1910.	Tarcha.
Hotovost v pokladnici	39.788 57	Účastinná istina
Zmenky	9.5788 03	Reservná základina
Pôžčky hypotekárne	375.146 24	Vklady
Cenné papiere	1.000 —	Reeskont
Dlžníci v bežnom účte	52.705 48	Prechodné úroky
Účastinári	4.190 —	Prechodné pozície
Náradie	600 —	Závislá daň úroková
		Nevyzdvihnutá dividenda
		Zisk
	1.409.218 33	
		1.409.218 33

V Prievidzi, dňa 31. decembra 1910.

Moser Tivadar v. r. predseda, Brestyenzsky Kálmán v. r. vodcovský direktor, Luprich Tamás v. r. pokladník, Wunder Lajos v. r. hl. účovník. Členovia správy: Bobok András v. r., Hojts Mihály v. r., Lenhard János v. r., Liska József v. r., Mokry János v. r., Richter András v. r., Tenczer János v. r.

Tento účet súvahy sme preskúmali s inventárom a s knhami porovnali a za dobré uznali.

Dozorní členovia: Perényi József v. r. predeseda, Bossányi József v. r., Hayek Vince v. r., Rohács Ferenc v. r., Trgvina József v. r., Bundzel János v. r., Szolcsányi Pál v. r., Schusztér Ignác v. r., Pis József v. r.

Dlhuje.	Účet zisku a zraty.	Požaduje.
Na vklad obrátené a vyplatené úroky	39.526 15	Úroky a odmeni
Úroky od reeskontu	9.928 72	
Úroky rezervného základu	1.100 —	
Daň úroková od vkladov	3.952 42	
Daňe a poplatky	2.895 72	
Platy	5.219 92	
Zavedovacie trovy a árenda	2.328 80	
Odpisy	950 —	
Zisk	19.270 51	
	85.172 44	85.172 44

V Prievidzi, dňa 31. decembra.

Moser Tivadar v. r. predseda, Brestyenzsky Kálmán v. r. vodcovský direktor, Luprich Tamás v. r. pokladník, Wunder Lajos v. r. hl. účovník. Členovia správy: Bobok András v. r., Hojts Mihály v. r., Lenhard János v. r., Liska József v. r., Mokry János v. r., Richter András v. r., Tenczer János v. r.

Tento účet zisku a zraty sme preskúmali s knhami porovnali a za dobré uznali.

Dozorní členovia: Perényi József v. r. predeseda, Bossányi József v. r., Hayek Vince v. r., Rohács Ferenc v. r., Trgvina József v. r., Bundzel János v. r., Szolcsányi Pál v. r., Schusztér Ignác v. r., Pis József v. r.,

Z D A R M A

na ukážku zasielam vzorky každému, kto o ne píše a síce barchetu, flanelu, kanafasu, sefiru

plátna všetkých šatových látok (štof) zimných i letných atd. všetko také barevne najnovšej módy a z dobrého materiálu, zasiela s poštovou dobierkou a nezodpovedný tovar prijme zpriatky česká kresťanská firma

JOSEF DAX

vlastná výroba rukodilného tovaru v Bystrici n/Metují (Čechy)
Partie pekných a veľkých zbytkov 40 m. za 20 K, špatnejší za 18 K. Objednávky od 20 K franco. Vzorky od zbytkov nezasielam.

Oznamy prijíma

administracia

„Krestan“

Budapest,

Szentkirályi-u. 28.

Placou Stephaneuma úč. spol. v Budapešti, VIII., Szentkirályi-utca 28/a

BOROLIN slanovinový lieh

Nedostiziteľný domáci

liek k vyliečeniu neduhov zapríčinených prechladnutím, ako reuma, pakostnica, zapálenie svalov, žaby atd.

Cena:

Malá flaška	2.— kor.
Veľká flaška	2.50 »
Flaška na prábu	1.20 »

Dorábaju Dr. R. Borovszky a K. Borovszky
Budapest, II., Margit-rakpart 47. K.
Všade k dostaniu.

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!

za 6 korún franco posielam 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“—LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Na predaj

benzinová mlátiaca 3 koňská garnitúra od firmy S. T. Kovarik v dobrom stave, z tej pričny, bo nižepodpísaný zadovážiť si chce väčšiu garnitúru. Predáva Ludvik Szabó murársky majster, Zsitva-Ápát, p. p. Aranyosmaróth, Barsm.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30,

36, 42 K. — **Hotové posteľe.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 spodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—, Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dla vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franco s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoľuje sa pri náhrade portá. Benedikt Sachscl, Lobes 135. pri Pilsen (Čechy).

Rušeň!

!!! 3 18 prvými vyznačeniami !!!

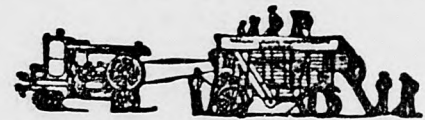
Ludvik Kállai motor dielňa

Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odporuča najvreljej Ludvika Kállai elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe

s dvojím vystrojením ku čistieniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!!! Najjednoduchší a najdokonalejší mlátiacny stroj srttomosti !!! Bez strojníka ľahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slanou krytými.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarily.

Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franco.

Rušeň!